

Møtedato: 24. oktober 2018
Arkivnr.:

Saksbeh/tlf:
Trine B. Amundsen, 97 14 49 30

Sted/Dato:
Bodø, 17.10.2018

Styresak 131-2018   Budsjett 2019 Helse Nord RHF

Saksdokumentene var ettersendt.

Formål

Formålet med denne styresaken er å behandle og vedta budsjett 2019 for Helse Nord RHF.

Denne saken følger opp styrets vedtak i *styresak 82-2018 Plan 2019-2022 - inkl. rullering av investeringsplanen 2019-2026* (styremøte 20. juni 2018).

Beslutningsgrunnlag

Prioritering

Budsjettoplegget videreføres som forutsatt i styresak 82-2018 med følgende forslag til endringer i tråd med *styresak 130-2018 Budsjett 2019 foretaksgruppen, rammer og føringer*:

Lønns- og prisjustering

Det er lagt til grunn en lønns- og prisjustering for Helse Nord RHF som for 2019 utgjør 39,2 mill. kroner.

RHF-administrasjon

Adm. direktør foreslå å bevilge 5,1 mill. kroner til styrking av driftsbudsjettet til RHF-administrasjonen. Midlene skal hovedsakelig finansiere stilling rådgiver samisk helsetjeneste, lønnskostnader lærlinger, styrking av jobben rundt beredskap og økte driftskostnader i forbindelse med utvidelse av kontorlokaler i Sjøgata 10.

Anskaffelse av nytt fødesystem

Adm. direktør foreslår å bevilge 2,0 mill. kroner til anskaffelse av fødesystem, jf. *styresak 54-2018 Budsjett 2018 - justering av budsjett nr. 1* (styremøte 25. april 2018).

Anskaffelse av produksjonsstøttesystem Sykehusapotek Nord

Adm. direktør foreslår å bevilge 1,5 mill. kroner til anskaffelse av produksjonsstøttesystem for Sykehusapotek Nord HF, jf. *styresak 54-2018 Budsjett 2018 - justering av budsjett nr. 1* (styremøte 25. april 2018).

SKDE

Adm. direktør foreslår å sette av 1,6 mill. kroner til to forskerstillinger og utvidelse av kontorlokaler.

Utvikling FRESK

Adm. direktør foreslår å bevilge 1,2 mill. kroner til utvikling av *FRESK – Fremtidas systemer i klinikken*. Midlene skal finansiere ulike delprosjekter som vil ha betydning for å lykkes med utvikling av arketyper, prosess og beslutningsstøtte i EPJ (og kvalitetsregistrene).

Regional porteføljestyling

Adm. direktør foreslår å bevilge 0,6 mill. kroner til etablering av regional porteføljestyling. Det er behov for etablering av et prosjekt- og porteføljekontor for å sikre rett prioritering samt best mulig gjennomføring og oppfølging av alle prosjekt som er nødvendige for å realisere Helse Nords strategier og overordnede målsettinger.

Revidering og videreutvikling av styringssystem for informasjonssikkerhet

Adm. direktør foreslår å bevilge 0,5 mill. kroner til revidering og videreutvikling av styringssystem for informasjonssikkerhet for å ivareta krav og retningslinjer som følge av endret risikobilde og i henhold til lovendringer (innføring av nytt personverndirektiv, ny sikkerhetslov fra 1. januar 2019).

Barents Helsesamarbeid

Adm. direktør foreslår å bevilge 0,5 mill. kroner til Barents Helsesamarbeid.

Akuttmedisinsk kommunikasjonsentral (AMK), ny teknologi

Adm. direktør foreslår å bevilge 0,5 mill. kroner til deltakelse i nasjonalt prosjekt for anskaffelse av ny teknologi til AMK-ene i regi av Nasjonal IKT HF.

Ekspertpanel spesialisthelsetjenesten

Helse Nord fikk gjennom Oppdragsdokument 2018 i oppgave å delta i nasjonal ordning, der pasienten med alvorlig livsforkortende sykdom kan få en ny vurdering av sine behandlingsmuligheter. Ordningen organiseres fra Helse Vest med deltakelse fra hvert RHF. Adm. direktør foreslår å bevilge 0,3 mill. kroner til formålet.

Prosjekter Helse Nord RHF

Følgende prosjekter planlegges i 2019, jf. tabell under:

Prosjektnavn	Budsjett 2019
FRESK	kr 10 130 000
Klinisk farmasi	kr 9 405 000
Styrets disposisjonskonto	kr 9 000 000
Kvalitetsmidler	kr 6 911 178
ADs disp	kr 5 735 000
Internasjonal helse	kr 5 000 000
Regional fagplan TSB	kr 4 160 000
Doman	kr 3 000 000
Utdanningsprogram	kr 2 041 400
Regional implementering av ny legespesialistutdanning 2018-2019	kr 2 000 000
Anskaffelse av nytt fødesystem	kr 2 000 000
Master i helseledelse	kr 1 500 000
Anskaffelse av produksjonsstøttesystem SANO	kr 1 500 000
KlinReg forskningsmidler	kr 1 500 000
Fagrådssekretariat	kr 1 500 000
KLAR forbedring	kr 1 500 000
Utvikling FRESK	kr 1 200 000
Nordområdesatsning	kr 1 062 181
Regional porteføljestyling	kr 600 000
Revidering og videreutvikling av styringssystem for informasjon	kr 500 000
AMK ny teknologi	kr 500 000
Pasientsikkerhet	kr 350 000
Samhandling for fastleger	kr 292 166
Sum	kr 71 386 925

Prosjektene er i hovedsak nærmere omtalt i vedlegget.

Medbestemmelse

Budsjett 2019 Helse Nord RHF vil bli drøftet med foretakstillitsvalgt og foretaksverneombud i Helse Nord RHF, den 22. oktober 2018. Protokoll fra drøftingsmøte legges frem ved møtestart.

Styret i Helse Nord RHF inviteres til å fatte følgende vedtak:

Styret i Helse Nord RHF godkjenner det fremlagte budsjett 2019 for Helse Nord RHF.

Bodø, den 17. oktober 2018

Lars Vorland
Adm. direktør

Vedlegg: Budsjett 2019 Helse Nord RHF - nærmere informasjon

Nærmere om budsjett 2019 Helse Nord RHF.

Driftsbudsjett 2019

	Vedtatt budsjett 2018	Forslag 2019	Realvekst
Styret	3 462	3 549	0
Internrevisjon	3 981	4 555	474
Brukerutvalg	5 712	5 855	0
Tillitsvalgte	6 067	6 218	-1
Adm RHF*)	89 319	95 168	3 616
SKDE	49 777	55 726	4 705
Prosjekter RHF*)	71 172	71 657	-1 294
Tjenestekjøp RHF	1 440 872	1 688 901	212 007
Sum	1 670 362	1 931 629	219 508

For ytterligere forklaring, se avsnitt «Oppsummert driftsbudsjett».

Budsjett 2019 Helse Nord RHF (tall i 1000 kr)	Regnskap 2017	Vedtatt budsjett 2018	Budsjettforslag 2019
Basistilskudd	1 517 644	1 643 058	1 759 568
Aktivitetsbasert inntekt	137 706	66 111	70 435
Annen driftsinntekt	190 192	207 058	222 626
Sum driftsinntekter	1 845 541	1 916 228	2 052 629
Kjøp av helsetjenester	1 148 913	1 222 660	1 345 395
Varekostnad	1	0	0
Lønnskostnader	107 473	111 928	118 528
Avskrivninger og nedskrivninger	12 229	11 648	12 143
Andre driftskostnader	335 626	430 992	455 563
Sum driftskostnader	1 604 243	1 777 228	1 931 629
Driftsresultat	241 299	139 000	121 000
Finansinntekt	106 168	91 000	86 000
Annen finanskostnad	-54 457	-44 000	-44 000
Årsresultat	293 010	186 000	163 000

Bemanning i Helse Nord RHF

Årsverk Helse Nord RHF	Regnskap 2017	Vedtatt budsjett 2018	Plan 2019
RHF administrasjon	70,2	67,3	69,1
FRESK	13,0	13,0	12,0
SKDE	20,5	23,5	24,5
Sum	103,7	103,8	105,6

I forhold til budsjett 2018, slik det ble vedtatt i *styresak 110-2017 Budsjett 2018 Helse Nord RHF*, planlegges det med en økning på 1,8 årsverk for 2019.

RHF administrasjon:

- Administrasjonsavdelingen er styrket med ett årsverk.
- Stab (beredskap) er styrket med en 80% stillingshjemmel. Formålet med stillingen er å styrke jobben rundt beredskapsplanlegging og øvelser.

SKDE

- SKDE planlegger en økning med to forskerstillinger med halvårseffekt. Formålet med stillingene er å styrke området rundt arbeidet med å finne årsaker til uberettiget variasjon.

Prioriteringer av Helse Nords viktigste mål for planperioden

Styret pekte i *styresak 82-2018 Plan 2019-2022 - inkl. rullering av investeringsplanen 2019-2026* på Helse Nords fire viktigste mål i perioden. Nedenfor er det i korte trekk beskrevet hvordan det planlegges at budsjett 2019 skal bidra til å nå Helse Nords viktigste mål i perioden.

1. Oppfylle nasjonale og regionale krav til kvalitet- og sikkerhet i pasientbehandlingen.

Kvalitetsstrategi

Sammen med helseforetakene skal Helse Nord RHF arbeide fram konkrete handlingsplaner for å gjennomføre forbedringstiltakene vedtatt i Helse Nords regionale kvalitetsstrategi 2016–2020. Gjeldende kvalitetsstrategi ble vedtatt av styret i Helse Nord 16. desember 2015.

De fire satsningsområdene er:

- Pasientens helsetjeneste
- Pasientsikkerhet
- Kunnskapsforankring
- Dokumentasjon og analyse av klinisk praksis

Innsatsområder for 2019 blir:

- Kvalitetssystem
- Klinisk fagrevisjon
- Pasienterfaringsundersøkelser (PREM)
- Regionalt variasjonsprosjekt og nasjonal arbeidsgruppe for indikator og metodeutvikling (AIM)
- Helse Nords forbedringspris
- Kvalitetsmidler, "såkorn"
- Videreføring av pasientsikkerhetsprogrammet

Kvalitetssystem

Det jobbes videre med utfordringer i Helse Nords felles kvalitetsstyringssystem, Docmap. Dette gjelder både den elektroniske løsningen og dagens organisering av arbeidet med styringsdokumenter, retningslinjer, prosedyrer og avvikshåndtering.

Nasjonal IKT har på vegne av de fire helseregionene anskaffet en rammeavtale på løsning for enkel publisering av metodebøker. Det vil gjøres vurderinger av mulighetene som ligger i den nye løsningen.

Klinisk fagrevisjon

Helse Nord RHF har ansvaret for gjennomføring av klinisk fagrevisjon og har sammen med utvalgte fagrevisorer, igangsatt arbeidet med utarbeidelse av revisjonsgrunnlag for klinisk fagrevisjon knyttet til skulderkirurgi og forstoppelse hos barn og unge. Arbeidet er noe forsinket, og gjennomføring av stedlig besøk vil trolig bli gjennomført vinter 2019. Rapport(er) kan forventes våren 2019.

I tillegg vil det i løpet av 2019 gjennomføres 1-3 nye kliniske fagrevisjoner i Helse Nord i henhold til årsplan.

Nasjonalt læringsnettverk for kliniske fagrevisjoner er etter oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet etablert sammen med de øvrige regionale helseforetakene. Nettverket møtes 1-3 ganger pr år og ledes fra Helse Nord.

Pasienterfaringsundersøkelser (PREM)

Det har vært jobbet med å tilby en felles regional løsning for innhenting av pasienterfaringer i foretakene. Det er satt av midler for 2019 for utvikling av felles regional løsning.

Regionalt variasjonsprosjekt og nasjonal arbeidsgruppe for indikator og metodeutvikling(AIM)

Helse Nord har arbeidet for å redusere uønsket variasjon i helsetjenesten gjennom et regionalt variasjonsteam og AIM. I 2019 vil Helse Nord delta i AIM og arbeide videre med kvalitetssikring av indikatorer, samt bidra i forbedringsarbeidet i foretakene. Helse Nord viderefører arbeidet i variasjonsteamet med representant fra SKDE, og vil benytte HN LIS som verktøy for å belyse variasjon.

Søkbare kvalitetsmidler, "såkorn"

Det finnes små, men viktige kvalitetsprosjekter som starter på grunnplanet i klinikken og bidrar til kvalitetsforbedring nær pasientene. Disse har ofte et beskjedent behov for midler, men faller ikke inn under noen av de andre mulighetene for å søke finansiering. Ordningen startet i 2017 og vil bli evaluert i 2019.

Helse Nord's forbedringspris

Helse Nord deler ut forbedringspris to ganger i året til gode prosjekter som har bidratt til forbedring av kvalitet og pasientsikkerhet.

Pasientsikkerhet

Det femårige nasjonale programmet for pasientsikkerhet avsluttes ved utgangen av 2018. Det finnes 16 tiltakspakker hvorav 14 er aktuelle for spesialisthelsetjenesten. Foretakene har innført tiltakspakker på aktuelle enheter i høy grad og jobber fremdeles med å ta flere i bruk. Arbeidet med tiltakspakkene i foretakene fortsetter også etter 2018.

Kjøp fra private

Avtaler med private institusjoner og spesialister som leverer helsetjenester bidrar til å oppfylle Helse Nords "sørge-for-ansvar" for spesialisthelsetjenester i landsdelen og er et viktig supplement til egen tjenesteproduksjon. Budsjettet for 2019 ligger på samme nivå som for 2018.

Kjøp av private helsetjenester knyttet til tidligere «Raskere tilbake» midler videreføres på samme nivå som i 2018. Totalt er rammen på 18 mill. kroner.

Ny anskaffelse innen psykisk helse slutføres i løpet av høsten 2018 med avtaleoppstart 1.1.2019. Anskaffelsen har en total årlig økonomisk ramme på ca. 54,8 mill. kroner.

Det legges opp til en økning av antall avtalespesialister jfr. *styresak 70-2018 Regional plan for avtalespesialister 2018-2025*. Helse Nord har ca. 86 avtalehjemler fordelt på lege- og psykologspesialister, dette inkluderer også avtalehjemler som per tiden står vakant.

Doman

Støtte til behandling etter Doman-metoden videreføres i 2019 og har en budsjetttramme på 3,0 mill. kroner.

Utlandsbehandling

Kjøp av helsetjenester i utlandet, inkludert protonbehandling, har en budsjetttramme på 13,0 mill. kroner for 2019.

Fagrådssekretariat

Helse Nord vil styrke fagrådenes rolle i spørsmål om faglig utvikling, regionale rutiner/prosedyrer og forvaltning av disse. En nødvendig forutsetning er at det etableres tilstrekkelig støttefunksjoner for fagrådene. For å sikre at fagrådene får tilstrekkelig faglig og merkantil støtte til å utføre sine oppgaver er det satt av en budsjetttramme på 1,5 mill. kroner for 2019.

Fagråd

Helse Nord RHF viderefører sine eksisterende fagråd innenfor områder som gynekologi, ortopedi, radiologi, kardiologi, akuttmedisin, laboratorietjenester, intensivmedisin, hjerte, kreft, lunge, nyre, rus, hud, øye, ØNH og psykisk helsevern voksne/psykisk helsevern for barn og unge. Fagrådene har en budsjetttramme på 0,9 mill. kroner for 2019.

Regional perinatalkomité

Budsjett for regional perinatalkomité videreføres på samme nivå som for 2018.

Nordområdesatsingen

Prosjekt Nordområdesatsingen videreføres for å styrke det regionale helsesamarbeidet mellom landene i Barentsregionen gjennom nettverksbygging, konferanser og tilskudd til enkelt prosjekter. Budsjett for 2019 videreføres og har en ramme på 1,1 mill. kroner.

2. Sikre god pasient- og brukermidvirkning.

Felles nettløsning for spesialisthelsetjenesten

En viktig informasjonskanal til pasientene er sykehusenes internettsider. I tre år har alle sykehusene i Norge samarbeidet i Felles nettløsning for spesialisthelsetjenesten. Gjennom samarbeidet kan sykehusene i dag gi pasientene informasjon om diagnose og utredning/behandling på et helt annet nivå enn tidligere. Felles nettløsning skal i 2019 fortsette arbeidet med å gi pasientene mer informasjon og å forbedre internettløsningen.

Regionalt brukerutvalg

Budsjettet for det regionale brukerutvalget videreføres i 2019.

3. Sikre gode arbeidsforhold samt tilstrekkelig og kvalifisert personell.

Utdanningsprogram VOP/BUP

Det planlegges å videreføre utdanningsprogrammene innen BUP (barne- og ungdomspsykiatri), VOP (voksenpsykiatri) og gynekologi på omtrent samme nivå som i 2018.

Innføring av Kompetansemodule

For å sikre innføring av kompetansemodule legges det opp til å forlenge prosjektperioden til 1. mars 2019.

Regional implementering av ny legespesialistutdanning

Prosjektet videreføres i 2019 med en budsjetttramme på 2,0 mill. kroner til siste fase av regionalt implementeringsprosjekt for ny legespesialistutdanning.

Det regionale implementeringsprosjektet skal sikre

- Legerressurs til RegUT i implementeringsfasen, inkludert faglig støtte til det regionale implementeringsarbeidet og deltakelse i nasjonale arbeidsgrupper
- Faglige ressurser til implementeringsarbeid og regional koordinering i foretakene
- Drift av 29 regionale utdanningsutvalg i perioden 1. januar – 1. mars 2019

Prosjektet avsluttes i henhold til styringsdokumentet 30. juni 2019.

KLAR forbedring

KLAR forbedring er et tverrfaglig initiativ mellom Kvalitet, HR og Fag for å kunne sørge for et mer helhetlig fokus på kontinuerlig forbedring av Kvalitet, Ledelse og Arbeidsmiljø gjennom Regionalt samarbeid.

Internasjonal helse

Arbeidet med Helse Nord RHF's tuberkuloseprosjekt i Malawi(HNTI) videreføres i tråd med beskrivelser og vedtak i Styresak 60-2017 Internasjonal helse – prosjekt.

Det vektlegges å styrke lokal forskningskompetanse knyttet til aktive kliniske miljøer, spesielt relatert til kvinnehelse. Midler tildeles til doktorgradsprosjeKter for fire klinikere som har fast arbeid ved College of Medicine.

Midlene fra Helse Nord finansierer også, helt eller delvis, prosjektene til to stipendiater for studier på helseeffekter av miljøgifter.

4. Innfri de økonomiske mål i perioden.

Økonomisk kontroll er viktig for en stabil og forutsigbar drift, utvikle pasientbehandlingen og sørge for handlingsrom til nye investeringer. Helse Nord RHF har et helhetlig ansvar for å prioritere og å avveie forholdet mellom drift og investeringer.

Helse Nord RHF planlegger med et budsjett i samsvar med styrets resultatkrav.

Det planlegges et sentralt overskuddskrav i Helse Nord RHF på 163 mill. kroner og i foretaksgruppen et samlet overskuddskrav på 253 mill. kroner.

Oppsummert driftsbudsjett

	Vedtatt budsjett 2018	Forslag 2019	Realvekst
Styret	3 462	3 549	0
Internrevisjon	3 981	4 555	474
Brukerutvalg	5 712	5 855	0
Tillitsvalgte	6 067	6 218	-1
Adm RHF*)	89 319	95 168	3 616
SKDE	49 777	55 726	4 705
Prosjekter RHF*)	71 172	71 657	-1 294
Tjenestekjøp RHF	1 440 872	1 688 901	212 007
Sum	1 670 362	1 931 629	219 508

a) Styret

Styrets budsjett er økt med 2,5 % lønns- og prisvekst for 2019.

b) Internrevisjon

Plan for internrevisjon 2019/20 vil bli vedtatt av styret i desember 2018, og vil danne grunnlag for prioriteringen av arbeidet i 2019.

Budsjetttrammen for 2019 er økt med 0,48 mill. kroner jfr. Styresak 95-2018

Rekruttering av ny revisjonssjef.

c) Regionalt brukerutvalg

For 2019 er budsjettet prisjustert med 2,5 % og har en ramme på 5,9 mill. kroner. Av dette planlegges det med 4,5 mill. kroner i utbetaling til brukertilskudd.

d) Konserntillitsvalgte/konsernverneombud

KTV/KVOs budsjett for 2019 er lønns- og prisjustert med 2,5 % og forutsetter med uendret aktivitet fra 2018.

Helse Nord har for tiden et konsernverneombud og fire konserntillitsvalgte. De tillitsvalgte representerer LO Stat, YS, UNIO, SAN og Akademikerne.

e) Administrasjonen i RHF

I sum planlegges det samlet med en økning på 1,8 årsverk i 2019 i forhold til plan 2018. Endringene er beskrevet tidligere i vedlegget under avsnitt «Bemanning i Helse Nord RHF».

f) Senter for klinisk dokumentasjon og evaluering (SKDE)

Budsjettforslag 2019 for SKDE er basert på at inntektene videreføres på 2018 nivå når det gjelder nasjonalt servicemiljø for medisinske kvalitetsregistre.

Helse Nord RHF har også ansvar for øremerkete midler fra Helse- og omsorgsdepartementet til fordeling mellom RHF-ene til felles infrastruktur for nasjonale medisinske kvalitetsregistre. Dette er foreløpig budsjettert på samme nivå som for 2018.

SKDE flytter til nye lokaler i november 2018 og planlegger med en økning på to forskerstillinger. For å ta høyde for økte kostnader er det lagt inn et forslag om en styrking på ca 1,6 mill. kroner i budsjettforslaget for 2019.

g) Prosjekter i regi av RHF

Følgende prosjekter planlegges i 2019, jf. tabell under. Prosjektene er i hovedsak nærmere omtalt tidligere i dokumentet.

Prosjektnavn	Budsjett 2019
FRESK	kr 10 130 000
Klinisk farmasi	kr 9 405 000
Styrets disposisjonskonto	kr 9 000 000
Kvalitetsmidler	kr 6 911 178
ADs disp	kr 5 735 000
Internasjonal helse	kr 5 000 000
Regional fagplan TSB	kr 4 160 000
Doman	kr 3 000 000
Utdanningsprogram	kr 2 041 400
Regional implementering av ny legespesialistutdanning 2018-2019	kr 2 000 000
Anskaffelse av nytt fødesystem	kr 2 000 000
Master i helseledelse	kr 1 500 000
Anskaffelse av produksjonsstøttesystem SANO	kr 1 500 000
KlinReg forskningsmidler	kr 1 500 000
Fagrådssekretariat	kr 1 500 000
KLAR forbedring	kr 1 500 000
Utvikling FRESK	kr 1 200 000
Nordområdesatsning	kr 1 062 181
Regional porteføljestyling	kr 600 000
Revidering og videreutvikling av styringssystem for informasjon	kr 500 000
AMK ny teknologi	kr 500 000
Pasientsikkerhet	kr 350 000
Samhandling for fastleger	kr 292 166
Sum	kr 71 386 925

h) Kjøp av tjenester

Helse Nord RHF benytter seg av eksterne leverandører på områder med stor økonomisk betydning. Eksempler på dette er:

- *Luftambulansetjenesten*
Budsjettrammen for 2019 på 457,9 mill. kroner, noe som tilsier en økning fra 2018 på 50,5 mill. kroner utover prisjustering på 2,5%. Økningen i rammen skyldes økte kostnader i forbindelse med nye ambulanshelikopter fra sommer 2018 og ambulansfly fra 2019, jfr. *styresak 82-2018*.
- *Nasjonalt nødnett*
Budsjettramme 2019 for nasjonalt nødnett er på 22,8 mill. kroner etter prisjustering.
- *Utenlandsbehandling*
Budsjettet for pasientbehandling i utlandet, inkludert protonterapi, er for 2019 på 13,0 mill. kroner etter prisjustering på 2,5%.
- *Pasientskadeerstatning*
Norsk pasientskadeerstatning (NPE) utfører saksbehandling av erstatningskrav fra pasienter som mener de har blitt påført skade etter behandlingssvikt innen helsetjenesten og finansieres i hovedsak av de regionale helseforetakene. Rammen for 2019 er foreslått styrket med 1,5 mill. kroner utover prisjustering på 2,5% og er på 135,4 mill.
- *Kjøp av private helsetjenester og avtalespesialister*
Rammen for 2019 videreføres på samme nivå som for 2018.
- *Regionsentre for døvblinde*
Helse Nord RHF forvalter driftsavtaler med regionsentre for døvblinde for 54,5 mill. kroner, inklusive regionsenter på UNN med 10,8 mill. kroner. Dette er en videreføring av budsjett for 2018.
- *Felles IKT systemer*
Felles merkantile IKT-systemer i Helse Nord forvaltes av Helse Nord RHF, mens de felles kliniske IKT-systemer forvaltes av Helse Nord IKT. For 2019 er det en økning i kostnadene vedrørende felles merkantile IKT-systemer på 1,5 mill. kroner utover prisvekst på 2,5% som i hovedsak skyldes kostnader knyttet til oppgradering av intranettløsning for Helse Nord.